



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum**

Tertiæ Partis Volumen Secundum

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Romæ, 1619**

Vtrum opera mortua, id est, sine charitate facta, per p[o]enitentiam  
viuificentur? 6

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38725**

*Vtrum per pœnitentiam subsequenter, etiam opera  
mortua viuificentur?*

545

**A**D sextum sic proceditur. Videtur, quòd per pœ-  
nitentiam subsequenter etiam opera mortua  
(quæ scilicet non sunt in charitate facta) viuificen-  
tur. Difficilius enim videtur, quòd ad vitam peruen-  
iat illud quod fuit mortificatum (quod numquam  
fit secundum naturam) quàm illud quod numquam  
fuit viuum, viuificetur: quia ex non viuus, secundum  
naturam aliqua viua generantur. Sed opera mortifi-  
cata, per pœnitentiam viuificantur: vt dictum est \*.  
Ergo multo magis opera mortua viuificantur.

4. d. 14. q.  
2. a. 3. q. 1  
Et di. 15.  
q. 1. ar. 3.  
q. 4. & 5.

ar. pœnit.

¶ 2 Præterea, Remota causa remouetur effectus.  
Sed causa quare opera de genere bonorum sine cha-  
ritate facta, nõ fuerunt viua, fuit defectus charitatis &  
gratiæ. Sed iste defectus tollitur per pœnitentiam.  
Ergo per pœnitentiam opera mortua viuificantur.

¶ 3 Præterea, Hieron. \* dicit, Si quando videris  
inter multa mala opera facere peccatorem quem-  
quam, aliqua quæ iusta sunt, non est tã iniustus Deus,  
vt propter multa mala obliuiscatur paucorum bono-  
rum. Sed hoc maxime videtur quando mala præteri-  
ta per pœnitentiam tolluntur. Ergo videtur, quòd post  
pœnitentiam Deus remuneret priora bona opera in  
statu peccati facta: quod est ea viuificari.

in illud  
Aggei 1.  
Semina-  
tis mul-  
tum, to. 6.

SED contra est, quod Apost. dicit primæ Corint.  
13. Si distribuero in cibos pauperum omnes facul-  
tates meas, & si tradidero corpus meum ita vt ar-  
deam; charitatem autem non habuero; nihil mihi  
prodest. Hoc autem non esset, si saltem per pœniten-  
tiam subsequenter viuificentur. Non ergo pœni-  
tentia viuificat opera prius mortua.

RESPONDEO dicendum, quòd opus aliquod dici-  
tur mortuũ dupliciter. Vno modo effectiue: quia sci-  
licet est causa mortis. Et secundũ hoc opera pecca-  
ti dicuntur opera mortua: secundum illud Heb. 9. San-  
guis Christi emundabit cõsciẽtias nostras ab operi-  
bus



bus mortuis. Hæc igitur opera mortua non viuifican-  
tur per penitentiam, sed magis abolentur, secundum  
illud Hebr. 6. Non rursus iacentes fundamentum pe-  
nitentiæ ab operibus mortuis. Alio modo dicuntur  
opera mortua priuatiuè, scilicet quia carent vita spi-  
rituali, quæ est ex charitate, per quam anima Deo  
coniungitur, ex quo uiuit sicut corpus per animam.  
Et per hunc modum etiã fides, quæ est sine charitate,  
dicitur mortua, secundum illud Iac. 2. Fides sine ope-  
ribus mortua est. Et per hunc etiã modum omnia  
opera, quæ sunt bona ex genere, si sine charitate fiãt,  
dicuntur mortua, in quantum scilicet non procedunt  
ex principio uitæ: sicut si dicamus sonum ci: haræ  
uocem mortuam. Sic igitur differentia mortis, & ui-  
tæ in operibus, est secundum comparisonem ad  
principium, à quo procedunt. Opera autem non pos-  
sunt iterum à principio procedere (quia transeunt)  
& iterum eadem numero resumere non possunt. Vnde  
impossibile est, quòd opera mortua iterum fiant ui-  
ua per penitentiam.

Ad primum ergo dicendum, quòd in rebus natu-  
ralibus, tam mortua, quàm mortificata carent prin-  
cipio uitæ. Sed opera dicuntur mortificata non ex  
parte principij, ex quo processerunt, sed ex parte  
impedimenti extrinseci. Mortua autem dicuntur ex  
parte principij. Et idè non est similis ratio.

Ad secundum dicendum, quòd opera de genere  
honorum sine charitate facta, dicuntur mortua pro-  
pter defectu charitatis & gratiæ, sicut principij. Hoc  
autè non præstat eis per penentiã sequentem, ut  
ex tali principio procedant. Vnde ratio non sequitur.

Ad tertium dicendum, quòd Deus recordatur bo-  
norum, quæ quis facit in statu peccati, non ut remu-  
neret ea in uita æterna, quæ debetur solis operibus  
uiuis, id est, ex charitate factis. Sed remunerat ea tẽ-  
porali remuneratione: sicut \* Greg. dicit in Homil.  
de Diuise & Lazaro, quòd nisi diues ille aliquod bo-  
num egisset, & in præfenti seculo remunerationem

ho 40 in  
euãg cir.  
mac. illius



accepisset, nequaquam ei Abraham diceret, Recepti  
sti bona in vita tua. Vel etiam hoc potest referri ad  
hoc quod parietur tolerabilius iudicium. Unde dicit  
Aug.\* in li. de patientia, Non possumus dicere, Schiff-  
matico melius fuisset, vt Christum negando nihil eo-  
rum pateretur, quæ passus est confitendo: sed exilli-  
mandum est, tolerabilius ei futurum iudicium, quam  
si Christum negando, nihil eorum pateretur, vt illud  
quod ait Apof. Si tradidero corpus meum ita vt ardeat,  
charitatē autem non habuero, nihil mihi prodest: in-  
telligatur ad regnum celorum obtinendū, non ad ex-  
tremi supplicij iudicium tolerabilius subeundum.

ca. 26. in  
me. to. 4.

1. Cor. 13.

QVÆST. XC.

De partibus penitentia in generali, in quatuor ar-  
tibus de 172.

**D** E inde considerandū est de partibus penitentia.  
¶ Et primo in generali. Secundo in speciali  
de singulis.

- ¶ Circa primum quaruntur quatuor.
- ¶ Primo, utrum penitentia habeat partes?
- ¶ Secundo, de numero partium.
- ¶ Tertio, quales partes sint?
- ¶ Quarto, de diuisione eius in partes subiectiuas.

ARTIC. I.

Utrum penitentia debeant partes assignari?

**A** D primum sic proceditur. Videtur, quod peni-  
tentia non debeant partes assignari. Sacramen-  
ta enim sunt, in quibus diuina virtus secretius opera-  
tur salutem. Sed virtus diuina est vna & simplex.  
Non ergo penitentia, cum sit sacramentum, debent  
partes assignari.

546  
4. di. 16.  
9. 1. 2. 1.  
9. 2. 9. 4.

¶ 2. Præterea, Penitentia & est virtus, & est sa-  
cramentum. Sed ei, in quantum est virtus, non assi-  
gnantur partes; cum virtus sit habitus quidam, quæ  
est simplex qualitas mentis. Similiter etiam & peni-  
tentia, in quantum est sacramentum, non videtur,  
quod sint partes assignandæ: quia baptismo & alijs  
sacramentis non assignantur partes. Ergo penitentia  
nullo